

Kateřina Hlaváčová – Žena a čarodějnický sabat

Posudek oponentky bakalářské práce

Kateřina Hlaváčová si ve své bakalářské práci vytkla sledovat vznik teorie spiknutí čarodějnic, které pochází přibližně ze 14. století, a dovést ji k jejímu plnému rozvinutí v raně novověkých honech na čarodějnice. V tomto kontextu analyzuje dobový kontext dalších konspiračních teorií týkajících se především malomocných, chudých, žebráků a Židů. Součástí práce je i pojetí ženy, vývoj ideje dábla a geneze náhledu na magii, které tvoří její nedílnou součást. V závěrečné fázi se autorka specificky věnuje mýtu o sabatu a pojetí nočního letu, které propojuje mimo jiné s „šamanskými“ technikami.

Práce je stylisticky pěkná, což hyzdí pouze tu a tam chyby v interpunkci. Poznámkový aparát má celkem dobrou úroveň, kterou hyzdí jen fakt, že autorka naprosto nezvládla formát citování internetových zdrojů a uvádí pouze URL. S touto výjimkou je po formální stránce text v zásadě v pořádku.

Co se obsahové stránky týče, nelze se vyhnout dojmu, že je práce spíše úvodního charakteru. Způsobuje to její velmi široký záběr, a to jak historicky (jelikož surfuje napříč několika stoletími evropské historie), tak geograficky. Tento fakt znemožňuje autorce ponořit se do skutečné hloubky a vede ji k mnohým velmi obecně nahozeným tvrzením, několika klišé a některým implicitním paradoxům. Příkladem může být propojení čarodějnického sabatu s indoevropským šamanismem. S tím, jak je v dané pasáži nastíněno, zůstává spíše nejasné, do jaké míry se jedná o *bona fide* fenomén, který reálně existoval (tzn. faktické požívání psychotropních látek a následné snové létání, které bylo v širší kultuře interpretováno jako satanské rituály), a do jaké míry jen o inspiraci jakousi archaickou vrstvou, která však mohla být v době, o které práce pojednává, už fakticky několik stovek let minulostí. Autorka se ve zbytku práce jednoznačně drží druhé varianty, podle které byly hony na čarodějnice reálně neopodstatněným produktem paniky podnícené konspiračními teoriemi a těžkými dobovými podmínkami, zvláště vleklým morem, který zasáhl Evropu. Právě v pasáži o šamanismu se ale ukazuje, jak problematické jsou tyto plošné soudy činěné pod vlivem současného ideového klimatu. Velmi obecná úroveň práce pak autorce pochopitelně nedovoluje detailní analýzu případů, na kterých by své myšlenky doložila, a zůstává tak nutně pouze na rovině krátkého ocitování sekundárních pramenů. To jistě není chyba, ale opět to ukazuje spíše popularizační rovinu, na které se práce pohybuje.

Na druhou stranu požadavky kladené na bakalářskou práci autorka jistě splnila. Práce má velmi dobrou formální úroveň, vyspělou stylistiku i přiměřenou bibliografii včetně cizojazyčných zdrojů. Navrhuji proto hodnocení **velmi dobře až výborně**, v závislosti na výsledku obhajoby.

V Praze, 2.6.2017
Zuzana Kosticová, Ph.D.